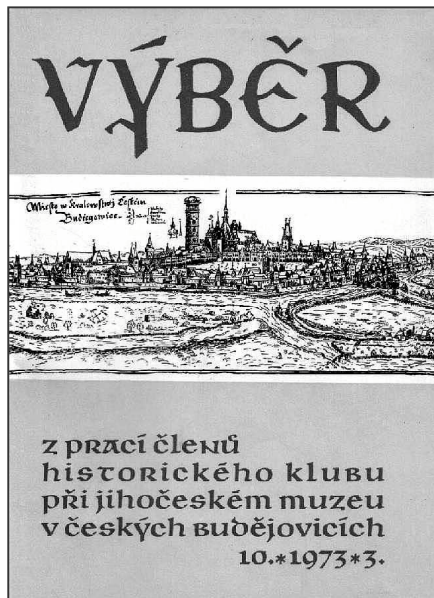

Marie Pinterová
Lheničtí peckáři

Lhenice mají svou zvláštnost, své sadaře či peckáře, o nichž se vědělo všude. „Proč se jim říká peckáři, vždyť my u nás také pěstujeme ovoce a nikdo nám tak neříká?“ - ptali se lidé z cizích obcí a chtěli vědět něco o životě těch, o nichž tolikrát slyšeli. Poslyšme vyprávění Františka Mikešů, jednoho z nich.

Lheničtí sadaři čili peckáři byli skoro polovičními kovářky. V zimě žili doma ve Lhenicích, někteří z nich pracovali na tkalcovských stavech. Konec jara, léto a začátek podzimu trávili v zahradách, v nichž měli koupenny ovocné stromy. Kupovali je od občanů, kteří sami na trhání ovoce nestačili, nejvíce však jich bylo u dvorů na statcích knížete Schwarzenberka. Kupovali nejprve tvrdé ovoce, jablka, hrušky, švestky, když se později ujalo pěstování třešní, kupovali v hojné míře i ty. Jablka se česala do košíků a v pytlích se nosila k boudě, kde se sypala podle druhů na slámu. Musila se nejprve vyrosit, aby déle vydržela, pak se třídila. Co nekoupili překupníci u boudy, peckáři odvezli domů, uskladnili a v zimě je vozili do města na trh. Dnes jsou zahrady spojeny v hospodářských družstvech a hospodaří se společně.

Dříve se kupovalo ovoce v dražbách nebo na oferty. Při dražbě se vyvolala cena a pak se přihazovalo. Kdo nabídl nejvíc, tomu se přidělilo. Bylo-li ofertní řízení, napsala se cena na list papíru, který se dal do obálky. Všecky obálky se pak otvíraly za účasti úředníka. Kdo měl napsanou nejvyšší cenu, tomu byl díl přidělen. Nežli peckáři odjeli do "handle", jak se říkalo pobytu v koupenném dílu ovoce, připravili vše, čeho bylo k bydlení třeba. Kde nebyla bouda, připravili si ji sami. Před ni postavili lavičky, stůl, topeniště, na kterém vařili, postavili také boudu pro psa a pro kozu, aby měli mléko. Pak nastalo stěhování. Zjednali povoz, naložili peřiny, truhly s nádobím, různé požitaviny, boty a šaty v pytlích, košíky a nůše se slepicemi, kozu, psa, žebřík a dali to všecko na žebřiny. S takto vypraveným vozem odjeli do zahrady. Byla-li bouda slepená, nesmělo se v ní ani svítit. Třešně trhali do košíků a sypali do nůší, které obalili pytlovinou, sítím nebo slámou a dvakrát i třikrát týdně je vozili vždy v noci do města, aby byly ráno čerstvé.

Před první světovou válkou přijížděl nakupovač pro třešně do Lhenic až z Vídně. Přivezl si s sebou Slovačky "pakovačky", ty balily třešně do košíků tak, aby stopky přišly dovnitř a vidět byly jen třešně bez stopek. Na tyto kulaté košíky dávaly víka a přišívaly je jehlami. Jednou přišlo velké krupobití, zničilo ovoce a nakupovač odejel s prázdnou. Na pěkném počasí závisela dobrá sklizeň v každém roce. Bylo-li deštivo, třešně i švestky popraskaly. Přišlo-li krupobití s velkým větrem, peckáři mnohdy museli držet i boudu, aby jim ji povětrí neodneslo.

Takže - proč peckáři? Protože hrušky a jablka přece pecky nemají ...

Pramen: Časopis Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, ročník X., číslo 3, 1973. Časopis Výběr vychází čtyřikrát ročně v nepřerušované řadě už od roku 1964, nyní s názvem Výběr - časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech.

mt

